

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 441/2013
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα ΣΤ´
Συνεδρίαση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013

Σύνθεση:

Προεδρεύων : Ιωάννης Διονυσόπουλος , Νομικός Σύμβουλος ΝΣΚ ως αρχαιότερος των παρισταμένων συμβούλων, κωλυμένου του Προέδρου του Τμήματος.

Μέλη: Νικόλαος Μουδάτσος, Παρασκευάς Βαρελάς , Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Τύρου, Κουήν –Τακουή Χουρμουζιάν , Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης και Αγγελική Καστανά , Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Στελιανή Κουστουμπάρδη , Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος: Γ 31/497/1-7-2013 έγγραφο του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Διοικητικού Προσωπικού - Τμήμα Πειθαρχικού.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται (α) εάν το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου νομιμοποιείται να χορηγήσει τα αναφερόμενα στην από 27-05-2013 αίτηση του Γ. Ι. του Σ. από συνταξιοδοτικούς φακέλους που αφορούν ασφαλισμένους και περιλαμβάνουν προσωπικά τους δεδομένα , όπως στοιχεία ταυτότητας, διευθύνσεις, τηλέφωνα κλπ., ενώ δεν περιλαμβάνουν προσωπικά στοιχεία του αιτούντα.

(β) εάν ο αιτών έχει έννομο συμφέρον ή εάν αυτό ενέχει τον κίνδυνο παρενόχλησης των ασφαλισμένων, δεδομένου ότι η ποινική υπόθεση εκκρεμεί στο στάδιο της κύριας ανάκρισης.

(γ) εάν το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου υποχρεούται να χορηγήσει τα αιτούμενα στοιχεία στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο ζητηθούν αυτά με Εισαγγελική παραγγελία.

(δ) εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση ισχύουν οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας περί χορήγησης αντιγράφων δημοσίων εγγράφων.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Στ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ομοφώνως ως ακολούθως:

Ι ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Στο ως άνω ερώτημα εκτίθενται τα ακόλουθα:

Με το υπ' αριθμ. ΕΜΠ5/2784/10-6-2013 έγγραφο της Προϊσταμένης Διεύθυνσης του Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου ,το οποίο περιήλθε στη Διεύθυνση Διοικητικού Προσωπικού Τμήμα Πειθαρχικού την 14-6-2013, διαβιβάστηκε η από 27-5-2013 αίτηση του υπαλλήλου Γ. Ι. του Σ..Με την υποβληθείσα αίτησή του, ο εν λόγω υπάλληλος ζητά στοιχεία το ατομικού του φακέλου καθώς και επικυρωμένα αντίγραφα όλων των εγγράφων των συνταξιοδοτικών φακέλων και των πινακίδων πληρωμής συντάξεων των συνταξιούχων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου Φ.Ν. , του αποθανόντος πατέρα της, της μητέρας της, καθώς και των Α.Γ. , Τ.Σ, Β.Τ, Σ.Τ., Τ.Τ , Μ.Τ. για δικαστική χρήση.

Σε βάρος του εν λόγω υπαλλήλου έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για παράβαση των άρθρων 235 Π.Κ «Παθητική Δωροδοκία», 256 ΠΚ «Απιστία σχετική με την υπηρεσία», 259 Π.Κ. «Παράβαση Καθήκοντος», σε συνδυασμό με 13 στ' και 98 Π.Κ. «Κατ'επάγγελμα και κατ'εξακολούθηση τέλεση εγκλήματος» και έχει σχηματισθεί η με αριθμό Γ12/295 ποινική δικογραφία για πράξεις τις οποίες τέλεσε κατά την υπηρεσία του ως Προϊστάμενος Πληρωμών Συντάξεων του Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου ,όπως αναλυτικά περιγράφονται στα συνημμένα στο παρόν αντίγραφο της δικογραφίας .

Επίσης ,σε βάρος του έχει ασκηθεί πειθαρχική δίωξη για τα παραπτώματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις των άρθρων 106, 107 παρ. 1 εδ. β («κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος που προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις εντολές και οδηγίες ...») εδ, γ. («παράβαση καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους»), εδ. δ' («η απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου, κατά την

άσκηση των καθηκόντων του ή εξ' αφορμής αυτών»), εδ. ε («η άναξιοπρεπής ή ανάρμοστη ή ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εντός και εκτός υπηρεσίας»), εδ. ιδ («χρησιμοποίηση της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας ή πληροφοριών που κατέχει ο υπάλληλος λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων του ιδίου ή τρίτων προσώπων») και του άρθρου 109 του Ν. 4057/2012. Συνέπεια της πειθαρχικής του δίωξης και κατ'εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4093/12, ο υπάλληλος Γ. Ι. Σ. έχει τεθεί σε αυτοδίκαιη αργία.

Σύμφωνα με το με αριθμό ΕΜΠ5/2784/10-6-2013 έγγραφο της Προϊσταμένης Διεύθυνσης του Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου, το αίτημα του προαναφερόμενου υπαλλήλου, τέθηκε υπόψη της συνεργαζόμενης με το ΙΚΑ δικηγόρου Μ. Π., η οποία απάντησε με το με αρ. πρωτ. 6031/6-6-2013 έγγραφο της το οποίο και διεβιβάσθη στην υπηρεσία.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται εάν:

(α) το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου νομιμοποιείται να χορηγήσει τα αναφερόμενα στην από 27-05-2013 αίτηση του Γ.Ι του Σ. Σημειώνεται ότι οι συγκεκριμένοι συνταξιοδοτικοί φάκελοι αφορούν ασφαλισμένους και περιλαμβάνουν προσωπικά τους δεδομένα όπως στοιχεία ταυτότητας, διευθύνσεις, τηλέφωνα κλπ., ενώ δεν περιλαμβάνουν προσωπικά στοιχεία του αιτούντα.

(β) εάν ο αιτών έχει έννομο συμφέρον ή εάν αυτό ενέχει τον κίνδυνο παρενόχλησης των ασφαλισμένων, δεδομένου ότι η ποινική υπόθεση εκκρεμεί στο στάδιο της κύριας ανάκρισης.

(γ) εάν το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου υποχρεούται να χορηγήσει τα αιτούμενα στοιχεία στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο ζητηθούν αυτά με Εισαγγελική παραγγελία.

(δ) εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση ισχύουν οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητική Διαδικασίας περί χορήγησης αντιγράφων δημοσίων εγγράφων.

II. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ :

I. Α' 1. Στο ισχύον Σύνταγμα 1975/1986/2001 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 5^Α :

«1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως ο νόμος, ορίζει.

Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας,

καταπολέμησης του εγκλήματος και προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων».

Αρθρο 9^A

«Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως ο νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή που συγκροτείται και λειτουργεί όπως ο νόμος ορίζει».

Αρθρο 20.

«1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ'αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα η συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει».

2. Στον Ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ΦΕΚ Α'50), με τον οποίο ενσωματώθηκαν στην εθνική έννομη τάξη οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και ιδρύθηκε ανεξάρτητη δημόσια αρχή, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του νόμου αυτού και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ισχύει μετά την συμπλήρωση και τροποποίηση του με τον Ν. 3471/2006 (ΦΕΚ Α'133) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Αρθρο 2.

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

«α) **«Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»** κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον, να προσδιοριστούν τα υποκείμενα των δεδομένων.

β) «Ευαίσθητα δεδομένα». τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματεία και συνδικαλιστική οργάνωση την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων.

γ) «Υποκείμενο των δεδομένων», το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί , δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως ,ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική ,βιολογική ,ψυχική ,οικονομική ,πολιτική ή κοινωνική.

δ) «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», (επεξεργασία), κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται , από το Δημόσια ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως ή συλλογή, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση ,η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ή διασύνδεση, ή δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή ή καταστροφή.

ε) «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («αρχείο»)., κάθε διαρθρωμένων σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ,τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια.

στ)...

ζ) «Υπεύθυνος επεξεργασίας», οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός .Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται σε διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου ,ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται ή επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή κοινοτικό δίκαιο.

η) «Εκτελών την επεξεργασία», οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

θ) «Τρίτος», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός , εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων , τον υπεύθυνο της επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

ι) «Αποδέκτης», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι».

Άρθρο 4:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τα τυχόν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:

α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών

β) Να είναι συναφή πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.....».

Άρθρο 5:

«1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του.

2. Κατ'εξαιρέση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση όταν:

α).....

β)

γ).....

δ).....

ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέρχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

3.....

3. Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α'45), και ειδικότερα στο άρθρο 5 αυτού, ορίζεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις 2. Οποιοσδήποτε έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικά εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές

ή έχει διεκπαιρωθεί από αυτές. 3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά τη ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλέπεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. 4...5.....».

8. Επίσης, με τις διατάξεις των **1 και 4 του άρθρου 25 του Ν. 1756/1988** «Κώδικας οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών» (ΦΕΚ Α'35) ορίζεται ότι:

4. «*Στην αρμοδιότητα του Εισαγγελέα υπάγεται:*

α.....

1. ότι άλλο ο νόμος ορίζει .

4. α).....

β) δικαιούται να παραγγέλει στις υπηρεσίες του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών κοινής ωφέλειας και όλων γενικά των επιχειρήσεων του δημοσίου τομέα, να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφά τους, όταν το ζητήσουν νομικά ή φυσικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ή έννομο συμφέρον, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 261 του Κ.Π.Δ».

Τέλος, με το Ν. **3448/2006 «Για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημοσίου τομέα....» (ΦΕΚ Α'57)** ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2003/98/ΕΚ (L 345/90/31-12-2003), του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβούλου της 17-11-2003. Αντικείμενο των ρυθμίσεων των διατάξεων των άρθρων 1 έως 13 του νόμου αυτού είναι ο καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, καθώς και των τρόπων διευκόλυνσης της **περαιτέρω** χρήσης, για εμπορικούς ή μη σκοπούς, εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα όπως τα έγγραφα και οι φορείς καθορίζονται στις επί μέρους διατάξεις των άρθρων 3 και 4 αυτού, **οι δε κείμενες διατάξεις για την πρόσβαση στα παραπάνω έγγραφα εξακολουθούν να ισχύουν**, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων αυτού του νόμου (άρθρα 1 και 2).

Ειδικότερα ,με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου του νόμου τούτου, ορίσθηκε ότι:

«3. Εγγραφα προς περαιτέρω χρήση» κάθε έγγραφο, το οποίο εκδίδεται ή κατέχεται από τους φορείς του δημόσιου τομέα και ιδίως μελέτες , πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιοι οδηγίες, **απαντήσεις των διοικητικών αρχών**, γνωμοδοτήσεις αποφάσεις αναφορές ,ανεξάρτητα από τα μέσα αποτύπωσης που χρησιμοποιείται (π.χ. αποτύπωση σε χαρτί, αποθήκευση σε ηλεκτρονική μορφή ή ηχητική, οπτική οπτικοακουστική εγγραφή), καθώς και τμήμα τέτοιου εγγράφου .Ως **«εγγραφα»** για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου **λογίζονται και τα ιδιωτικά έγγραφα που βρίσκονται σε αρχεία (φακέλους) φορέων του δημόσιου τομέα** και χρησιμοποιήθηκαν ή λήφθηκαν υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής τους δράσης 4. **«Περαιτέρω χρήση»**, η χρήση, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα, για **εμπορικούς ή μη σκοπούς, πέραν του αρχικού σκοπού της εκπλήρωσης δημόσιας αποστολής, για τον οποίο εκδόθηκαν τα έγγραφα αυτά.** Η ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα κατά την άσκηση της δημόσιας αποστολής τους δεν συνιστά περαιτέρω χρήση», ενώ με το **άρθρο 3 του ίδιου νόμου** ορίσθηκε, μεταξύ άλλων ,ότι: «1. Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 14 του νόμου **δεν εφαρμόζονται σε έγγραφα :** α).....β).....γ) **στα οποία η πρόσβαση αποκλείεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α΄-45) ,** καθώς και σύμφωνα με κάθε άλλη σχετική διάταξη και ιδίως για λόγους που αφορούν : αα) την εθνική ασφάλεια, άμυνα ή δημόσια τάξη και ββ) το στατιστικό, εμπορικό ή βιομηχανικό απόρρητο 2. Η περαιτέρω χρήση εγγράφων γίνεται πάντοτε, με την **επιφύλαξη τήρησης των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Ν. 2472/1997, ΦΕΚ Α΄- 50) ,** όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν, και, σε κάθε περίπτωση ύστερα από ειδική επεξεργασία, προκειμένου να απαλειφθούν τα παραπάνω στοιχεία.

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ –ΑΝΑΛΥΣΗ –ΥΠΑΓΩΓΗ

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες σύμφωνα με το γράμμα το πνεύμα και το σκοπό του νόμου συνάγονται τα ακόλουθα:

1.. Με την προεκτιθέμενη διάταξη του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητική Διατάξεις (Ν. 2690/1999), που βρίσκει συνταγματική θεμελίωση στις διατάξεις των άρθρων 5^Α και 10 & 1 και 3 του ισχύοντος Συντάγματος καθιερώνεται το δικαίωμα

γνώσης των διοικητικών εγγράφων που συντάσσονται από δημόσιες υπηρεσίες ή και των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται σε αυτές και λήφθηκαν υπόψη από τη Διοίκηση και αποτέλεσαν την βάση και την αιτιολογία διοικητικών πράξεων , από τρίτον, ο οποίος μάλιστα δεν χρειάζεται να επικαλείται «έννομο συμφέρον» , αλλά του αρκεί να αποδεικνύει το «εύλογο» και μόνο «ενδιαφέρον» του (ΣΤΕ 841/1997 205/2000, 1214/2000 Δικ. 13. 1200 και ΕΔΚΑ 2001. 915, 3130/2000 ΔιΔικ. 13110). Ως εύλογο δε ενδιαφέρον, νοείται εκείνο που προκύπτει κατά τρόπο αντικειμενικό από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής έννομης σχέσης συνδεδεμένη με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων στα οποία ζητείται η πρόσβαση και όχι το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της υπηρεσίας (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 139/2009, 131/2008, 63/2008 Γνωμ. Τμήμ. ΝΣΚ 548/2008, 92/2005 κ.α) . Εξασφαλίζεται δηλαδή , μέσω των ως άνω διατάξεων , η «διαφάνεια» της δράσης της Διοίκησης, ως βασική και θεμελιώδης αρχή, κατ'εφαρμογή και της όμοιας γενικής αρχής, κοινής στις συνταγματικές τάξεις και παραδόσεις των Κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία γενική αρχή καθιερώθηκε από το έτος 1999 και στο πρωτογενές Κοινοτικό Δίκαιο με το άρθρο 255 της Συνθήκης Ε.Κ (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 139/2009), ενώ περαιτέρω, θεσπίζονται και ορισμένοι περιορισμοί, δηλαδή περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι επιτρεπτή η χορήγηση αντιγράφων εγγράφων κλπ.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων , δημιουργήθηκε ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο το οποίο αποβλέπει στην προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας που κατοχυρώνεται ευθέως με το άρθρο 9^Α του (αναθεωρηθέντος το έτος 2001 με το Ψήφισμα της 6^{ης} Απριλίου 2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής) Συντάγματος , και στη διασφάλιση του δικαιώματος κάθε ανθρώπου για σεβασμό και προστασία της αξίας του, καθώς και του δικαιώματος για το απαραβίαστο της ιδιωτικής του ζωής (δικαίωμα «στην πληροφοριακή αυτοδιάθεση»). Το αμυντικό αυτό δικαίωμα απαγορεύει τη χρήση προσωπικών δεδομένων, η οποία (χρήση) θεωρείται επιτρεπόμενη μόνο σε τους όρους και στο πλαίσιο το οποίο καθορίζεται από το νόμο αυτό και υπό τον διασφαλιστικό έλεγχο της ανεξάρτητης Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

3. Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι οι δύο, ως άνω νόμοι, ρυθμίζουν κατ'αρχήν διαφορετικά πεδία και αποβλέπουν σε διαφορετικούς στόχους.

Σε ορισμένα, όμως, σημεία, επικαλύπτονται και η μία ρύθμιση δεν εξοστρακίζει την άλλη παρά μόνο αν δεν υπάρχει δυνατότητα σύγκλισης.

4. Εξ άλλου, με τις προεκτιθέμενες διατάξεις των άρθρων 1-13 του Ν. 3448/2006, θεσπίζονται οι όροι και προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος της «περαιτέρω» (και πέραν του αρχικού σκοπού για τον οποίο εκδόθηκαν και ο οποίος θεωρείται ότι εκπληρώθηκε με την έκδοσή τους) «χρήσης» των εγγράφων του δημόσιου τομέα για την εξασφάλιση δικαίων, αναλογικών και ισότιμων όρων περαιτέρω χρήσης των εγγράφων αυτών από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και παρέχεται, με αυτό τον τρόπο, στους ιδιώτες, η δυνατότητα αξιοποίησης των πληροφοριών του δημόσιου τομέα, η εκμετάλλευση των οποίων δεν αποτελεί πλέον μονοπώλιό του, με παράλληλη πρόβλεψη όλων των απαιτούμενων εγγυήσεων για την προστασία των δικαιωμάτων τρίτων, καθώς και της δημόσιας τάξης (Γνωμ. ΝΣΚ 548/2006). Η άσκηση, όμως, του εν λόγω δικαιώματος, προϋποθέτει, πρωτίστως την ύπαρξη δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά αυτά στοιχεία, (το οποίο, ως ήδη ελέγχθη, έχει συνταγματική θεμελίωση και ρυθίζεται ειδικώς στις μη θιγόμενες διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 περί Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας καθόσον «περαιτέρω χρήση» ενός στοιχείου δεν νοείται χωρίς προηγουμένως είναι εφικτή, κατά νόμο, η πρόσβαση σ' αυτό (και τούτο διότι, πρώτα αποκτάται μια πληροφορία και μετά χρησιμοποιείται), ενώ τελεί πάντοτε, υπό την επιφύλαξη της τήρησης των διατάξεων του Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Κατά συνέπεια, το θεσμικό πλαίσιο για την «περαιτέρω χρήση», συνιστά κατ' ουσίαν διεύρυνση του ισχύοντος πλαισίου για το δικαίωμα πρόσβασης, η δε άσκηση του δικαιώματος «περαιτέρω χρήσης» εγγράφων, τελεί υπό όρους και προϋποθέσεις (θετικές και αρνητικές) ανάλογες προς αυτές υπό τις οποίες τελεί και η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης (Γνωμ. ΝΣΚ 131/2008).

5. α. Πράγματι, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999), οι διοικούμενοι έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση των «διοικητικών εγγράφων». Ως τέτοιων θεωρουμένων των συντασσόμενων από δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ. Η διάταξη αναφέρει ορισμένα είδη διοικητικών εγγράφων, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. Η αναφορά αυτή, είναι ασφαλώς ενδεικτική. Έτσι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν, εφόσον έχουν εύλογο προς τούτο ενδιαφέρον (ΣΤΕ 205/2000, 3130/2000,

841/1997 κ.α) να ζητήσουν με αίτησή τους προς την αρμόδια Διοικητική Αρχή , είτε την μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της Υπηρεσίας ή τη χορήγηση αντιγράφου του (εκτός αν η αναπαραγωγή του εγγράφου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο). Είναι δε αδιάφορο αν τα έγγραφα αφορούν τον αιτούντα η τρίτα πρόσωπα (ΝΣΚ 326/2005). Τα προαναφερόμενα δικαιώματα δεν υφίστανται εάν το έγγραφο του οποίου ζητεί να λάβει γνώση ο διοικούμενος αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου ή αν παραβιάσσεται απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις νόμων, όπως π.χ. το τραπεζικό φορολογικό , το σχετικό με την εθνική άμυνα ,τα ιατρικό κλπ. (ειδικώς για το τελευταίο βλ. ΑΔ ΗΟC Γνωμ. ΝΣΚ 8/2001 και 354/2000).

β. Εξ άλλου, ως **διοικητικά** έγγραφα θεωρούνται και εκείνα τα οποία δεν συντάχθηκαν από όργανα της Διοίκησης, **αλλά υποβλήθηκαν από ιδιώτες και βρίσκονται σε αρχεία (φακέλους) δημόσιας υπηρεσίας**, επειδή απαιτούνται κατά νόμο ως δικαιολογητικά ή ως προϋπόθεση (αιτιολογική βάση) για την έκδοση μιας διοικητικής πράξης, οπότε ως διαμορφωτικά ή επιβοηθητικά της κρίσης του διοικητικού οργάνου έχουν αποτελέσει στοιχεία της διοικητικής δράσης και έχουν έτσι καταστεί δημόσια έγγραφα (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 139/2009 και Τμ. ΝΣΚ 326/2005 620/1999, 465/1998, 119/1997, 338/1996).

γ. Οσον αφορά δε τα φυλασσόμενα από τις δημόσιες υπηρεσίες ιδιωτικά έγγραφα, για τη λήψη αντιγράφου αυτών απαιτείται (όπως ρητά αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του Ν. 2690/1999), η ύπαρξη ειδικού εννόμου συμφέροντος και συνάφεια των εγγράφων αυτών με την υπόθεση του αιτούντος, η οποία εκκρεμεί στις δημόσιες υπηρεσίες ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές (ΝΣΚ 326/2005, πρβλ. ΣΤΕ 243/2000, 106/1999, 3943/1995, 1397/1993). Ως προς την έννοια του «ειδικού εννόμου συμφέροντος», αυτό ταυτίζεται με το έννομο συμφέρον του άρθρου 902 ΑΚ (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 63/2008), και (Γνωμ. ΝΣΚ 712/2000, 518/2000, 620/1999) και υπάρχει όταν το έγγραφο συντάχθηκε αυτού που το ζητεί ή όταν πιστοποιεί έννομη σχέση που αφορά και αυτόν η σχετίζεται με διαπραγματεύσεις που έγιναν σχετικά με τέτοια έννομη σχέση. Σε κάθε περίπτωση δεν αρκεί ή αόριστη επίκληση ότι θα γίνει νόμιμη χρήση των αιτούμενων στοιχείων χωρίς αναφορά ειδικότερου λόγου που θα θεμελιώνει αντίστοιχα έννομο συμφέρον (Γνωμ. 1/2005 Εισαγγ. ΑΠ).

δ. Όπως προειπώθηκε, ο κοινός νομοθέτης, με υπόβαθρο τη ρηθείσα Συνταγματική διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του ισχύοντος Συντάγματος και , προς υλοποίηση της βασικής και θεμελιώδους αρχής της δημοσιότητας και διαφάνειας στη δράση της Διοικήσεως ,με το Ν. 2690/1999 θέσπισε κανόνες, σύμφωνα με τους

οποίους, κάθε ενδιαφερόμενος ή έχων ειδικό έννομο συμφέρον, δικαιούται να λαμβάνει γνώση των διοικητικών ή ιδιωτικών εγγράφων, αντιστοίχως, τα οποία φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες, κατά τα ειδικότερον οριζόμενα στο άρθρο του νόμου αυτού. Ο εν λόγω νομοθέτης, την, κατά την ως άνω συνταγματική διάταξη «**πληροφόρηση**» συγκεκριμενοποιεί στο δικαίωμα του «ενδιαφερόμενου πολίτη» να λάβει γνώση των διοικητικών ή ιδιωτικών εγγράφων, και δη είτε με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας είτε με τη χορήγηση σ' αυτόν αντιγράφου του συγκεκριμένου εγγράφου. **Ο αυτός, όμως, νομοθέτης απέφυγε, σε γνώση του, να υποχρεώσει τη Διοίκηση, σε παροχή, γενικώς «πληροφοριών», εκτός του παραπάνω τρόπου, μη επιθυμώντως να την εμπλέξει σε ερμηνείες ή συμπεράσματα επί εγγράφων ή να την υποχρεώσει σε σύνθετες ενέργειες προκειμένου να παράσχει «πληροφορίες» με κίνδυνο η πληροφόρηση να είναι ατελής ή μη προσήκουσα. Για το λόγο αυτό, θέτει στη διάθεση του ενδιαφερόμενου αυτά ταύτα τα διοικητικά έγγραφα, τα οποία εκείνος θα επιλέξει και θα ζητήσει να μελετήσει ή να λάβει αντίγραφά τους, προκειμένου ο ίδιος να διαμορφώσει γνώμη για τη νομιμότητά τους και το περιεχόμενο τους, χωρίς να πλανάται υποψία ότι υπήρξε «παραπληροφόρηση του» από τη Διοίκησης. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται πληρέστερα η δημοσιότητα και η διαφάνεια στη δράση της Διοικήσεως (βλ. Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 723/2000 και Γνωμ. ΝΣΚ 25/2002). Η αρχή αυτή, της μη υποχρέωσης για παροχή πληροφοριών, κάμπτεται μόνον όταν ζητείται πληροφορία για τα εξωτερικά γνωρίσματα συγκεκριμένου εγγράφου (πρωτόκολλο, υπογραφές κλπ.), για την παροχή της οποίας δεν απαιτείται αξιολόγηση ή κρίση επί του εγγράφου αυτού από τα όργανα της Διοίκησης και που μπορεί να παρασχεθεί με απλή θεώρηση του σχετικού εγγράφου (ατομική γνωμ. Νομ. Συμβ. Ιωάννη Τριάντου 284/2008. Γνωμ. ΝΣΚ 259/2003 και Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 723/2000).**

6. α. Περαιτέρω, με τις διατάξεις των άρθρων 1-11 του Ν. 2472/1997 απαγορεύθηκε, κατ' αρχήν, η χρήση προσωπικών δεδομένων, η οποία θεωρείται ως επιτρεπόμενη μόνο υπό τους όρους και εντός του πλαισίου που χαράσσουν οι εν λόγω διατάξεις. Ως δεδομένα δε, προσωπικού χαρακτήρα κατά την προεκτεθείσα διάταξη του άρθρου 2 του Ν. 2472/1997 είναι οι πτυχές της προσωπικότητας του φυσικού προσώπου, το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί ατομικά, τα οποία υφίσταται ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία.

Στα απλά (κοινά) προσωπικά δεδομένα συγκαταλέγονται ενδεικτικά

(AD HOC Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 19/2009), οι εξής κατηγορίες στοιχείων (δεδομένων).

1. Στοιχεία Αναγνώρισης : Προσωπικά στοιχεία, επίσημα στοιχεία ληξιαρχείου καταγωγή- στοιχεία ταυτότητας (π.χ. υπηκοότητα), λοιπά στοιχεία αναγνώρισης.
2. Προσωπικά Χαρακτηριστικά : Φυσικά χαρακτηριστικά, ενδιαφέροντα συνήθειες , μετακινήσεις –ταξίδια , στοιχεία προσωπικότητας, λοιπά στοιχεία προσωπικών χαρακτηριστικών.
3. Οικογενειακές συνθήκες : Εγγαμος βίος, οικογενειακή κατάσταση κοινωνικές επαφές, λοιπά στοιχεία οικογενειακών συνθηκών.
4. Εκπαίδευση Δεδομένα ακαδημαϊκής δραστηριότητας, τομείς ειδίκευσης και πιστοποιητικά, σπουδαστικό / μαθηματικό αρχείο, εγγραφή σε επιτροπές επαγγελματική ειδίκευση.
5. Οικονομική κατάσταση : Εσόδα ,περιουσιακά στοιχεία, επενδύσεις απολογισμός εξόδων ,δάνεια, υποθήκες, πιστώσεις ,επιδόματα , εργασιακά προνόμια επιχορηγήσεις ,δεδομένα ασφάλισης , σύνταξη γήρατος ,αγαθά και υπηρεσίες που προσφέρονται στο άτομο ή που προσφέρει το άτομο ,τραπεζικοί λογαριασμοί πιστωτικές κάρτες, κληρονομιά, αποζημίωση.
6. Εργασία : Παρούσα εργασία, δεδομένα πρόσληψης, δεδομένα λύσης εργασιακής συμπεριφορά ,περιγραφή εργασίας, αξιολόγηση εργασίας, εκπαιδευτικό αρχείο, δεδομένα ασφάλειας ,αμοιβές και κρατήσεις ,εργασιακές παροχές.

β. Αντιθέτως , στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα συγκαταλέγονται (κατ. άρθρο 2 εδαφ. β΄ του Ν. 2472/1997), στοιχεία που αναφέρονται στην φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις στη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο ή συνδικαλιστική οργάνωση στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή ,καθώς και όσα έχουν σχέση με ποινικές διώξεις ή καταδίκες (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 19/2009). Επίσης από τις προεκτεθείσες διατάξεις των άρθρων 2,5 και 7 του Ν. 2472/1997, σαφώς προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε εν γένει επεξεργασία τόσο των **απλών** , όσο και των **ευαίσθητων** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ,επιτρέπεται ,κατ' αρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη **συγκατάθεσή** του (η οποία όμως συγκατάθεση, ειδικώς και όσον αφορά τα **ευαίσθητα** προσωπικά δεδομένα δεν αρκεί για τη νομιμότητα επεξεργασίας τους, αφού, για να καταστεί δυνατή αυτή απαιτείται να έχει προηγηθεί η σχετική **άδεια της Αρχής**). Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία, τόσο των **απλών** , όσο και των **ευαίσθητων** δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα , επιτρέπεται, κατ'εξαιρέση , και **χωρίς τη συγκατάθεσή** του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο Ν. 2472/1997 και πιο συγκεκριμένα ,το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. α' -ε' αυτού ,για τα **απλά** δεδομένα ,και το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. α'-ζ' του ίδιου νόμου, για τα **ευαίσθητα** δεδομένα .Ειδικότερα κατά την ως άνω διάταξη του στοιχ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ανωτέρω νόμου (που, αφορά τα **απλά** προσωπικά δεδομένα), είναι επιτρεπτή, έστω και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων αυτών, η επεξεργασία τους με τη μορφή χορήγησης αντιγράφου τους σε τρίτο, αν η επεξεργασία αυτή είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο τρίτος στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

γ. Εξ άλλου ,και όπως παγίως έχει κριθεί από την αρμόδια Αρχή που έχει συσταθεί με το άρθρο 2 στοιχ. ιβ' του Ν. 2472/1997, οι όροι και οι προϋποθέσεις της νομιμότητας επεξεργασίας **ευαίσθητων** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ,που προβλέπονται στο προεκτεθέν άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ίδιου νόμου (το οποίο ορίζει ότι είναι επιτρεπτή η επεξεργασία όταν αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή **πειθαρχικού οργάνου**) εφαρμόζονται κατά μείζονα λόγο και στην επεξεργασία **απλών** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. αποφάσεις της εν λόγω Αρχής, με αριθμ. 10/2009, 2/2009, 1/2009, 38/2006, 25/2006, 75/2005, 9/2005 .8/2005, 61/2003, 8/2003, 83./2001, 75/2001, 27./2001 κ.α).

δ. Τέλος ,κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 2472/1997 και των άρθρων 3 και 5 της κανονιστικής πράξης 1/1999 της Αρχής (ΦΕΚ 555 τ. Β') για **κάθε ανακοίνωση προσωπικών δεδομένων (απλών ή ευαίσθητων) σε τρίτο, επιβάλλεται προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου του,** ενώ ή εν λόγω υποχρέωση υφίσταται ακόμη και στις περιπτώσεις που, κατά την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, δεν απαιτείται για την ανακοίνωση (ή την καθ'οιονδήποτε τρόπο επεξεργασία) των συγκεκριμένων δεδομένων , η συγκατάθεση του υποκειμένου αυτών (αποφ. Αρχής Προστ. Δεδ. Προς. Χαρακτ. 10/2009, ΣτΕ 2252/2005).

ε. Είναι, δε αυτονόητο ότι η Διοίκηση, έχει την υποχρέωση οσάκις εξετάζει σχετικό αίτημα χορήγησης σε τρίτο αντιγράφου διοικητικού εγγράφου , στο οποίο

τυχόν περιέχονται απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, να εφαρμόσει την αρχή της αναλογικότητας ,τουτέστιν να προβεί σε εξέταση αν το αιτούμενο αντίγραφο του εγγράφου, ως μέτρο περιορισμού ατομικού δικαιώματός είναι: α) Πρόσφορο ή απρόσφορο για την επίτευξη του σκοπούμενου αποτελέσματος , β) Σε περίπτωση που κριθεί απρόσφορο, αν είναι επαχθέστερο σε ένταση και έκταση από το αναγκαίο για την επίτευξη του αποτελέσματος , γ) Σε περίπτωση που κριθεί πρόσφορο και αναγκαίο αν είναι δυσανάλογο μέτρο σε σχέση με τους λόγους που το προκάλεσαν ή αν, το αντικειμενικώς επιτεύξιμο αποτέλεσμα, υπερέχει προφανώς του δικαιώματος του προσώπου στο οποίο αφορά. Στις παραπάνω σταθμίσεις εξυπακούεται ότι οφείλει να χωρήσει η Διοίκηση με βάση το περιεχόμενο της αιτήσεως του τρίτου και το έννομο συμφέρον το οποίο αυτός επικαλείται (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 209/2005).

IV. Α Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο υπάλληλος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ρεθύμνου Γ. Ι. με την από 27-5-2013 αίτηση του ζήτησε να του χορηγηθούν στοιχεία από συνταξιοδοτικούς φακέλους που αφορούν ασφαλισμένους του Ιδρύματος και περιλαμβάνουν προσωπικά τους δεδομένα ,όπως στοιχεία ταυτότητας ,διευθύνσεις, τηλέφωνα ,πινακίδες πληρωμής συντάξεων, ενώ δεν περιλαμβάνουν προσωπικά στοιχεία του αιτούντα.

Κατ'αρχήν όπως προκύπτει από την απλή ανάγνωση της αιτήσεως του ως άνω υπαλλήλου με αυτήν υποβάλλεται αίτημα χορηγήσεως συγκεκριμένων εγγράφων τα οποία αποτελούν «διοικητικά έγγραφα» διότι υποβλήθηκαν από ιδιώτες και βρίσκονται στα αρχεία δημόσιας υπηρεσίας (εκτός των πινακίδων πληρωμής συντάξεων, οι οποίες συντάχθηκαν από δημόσια υπηρεσία (αρμόδιο Υποκ/μα ΙΚΑ), επειδή απαιτούνται κατά νόμο ως δικαιολογητικά ή ως προϋπόθεση για την έκδοση διοικητικής πράξης ,οπότε ως διαμορφωτικά ή επιβοηθητικά της κρίσης του διοικητικού οργάνου έχουν αποτελέσει στοιχεία της διοικητικής δράσης και έχουν καταστεί δημόσια έγγραφα. Κατά συνέπεια, το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι εάν εμπίπτει ή όχι, στους περιορισμούς του νόμου ,η χορήγηση στον αιτούντα των ως άνω στοιχείων των συνταξιούχων που ευρίσκονται στους συνταξιοδοτικούς φακέλους τους. Πράγματι ,με βάση τις ερευνώμενες σε πρώτο στάδιο, διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, η χορήγηση στον αιτούντα ως άνω υπάλληλο, των ως άνω στοιχείων εμπίπτει στους περιορισμούς των παρ. 3 και 5 του άρθρου τούτου του εν λόγω νόμου, και επιπλέον, αυτός δεν έχει εύλογο ενδιαφέρον (που θα αρκούσε λόγω της φύσεως των εγγράφων αυτών τα οποία είναι

διοικητικά), δεδομένου ότι η παροχή των ανωτέρω στοιχείων δεν θα προσέφερε τίποτα στην απόκρουση των σε βάρος του κατηγοριών αλλά δεν επικαλείται και ειδικό έννομο συμφέρον, διότι η αίτησή του ενέχει γενικότητα και αοριστία, αφού δεν εξειδικεύονται σε αυτήν οι λόγοι για τους οποίους θα χρησιμοποιηθούν τα κρίσιμα έγγραφα, ήτοι προς απόκρουση της σε βάρος του ασκηθείσης ποινικής αλλά και πειθαρχικής δίωξης λόγω των τελεσθέντων αδικημάτων της παθητικής δωροδοκίας, παράβασης καθήκοντος και απιστίας, σχετικής με την υπηρεσία.

Ενόψει δε, του ότι, στα ανωτέρω ζητηθέντα έγγραφα αναφέρονται ορισμένα στοιχεία των ταυτοτήτων (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνα), καθώς και στοιχεία από τις πινακίδες πληρωμής των συνταξιούχων, δηλαδή στοιχεία που αποτελούν απλά προσωπικά δεδομένα αυτών (βλ. Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ, 19,139/2009, Π. Αρμανέντου- Β. Σωτηρόπουλου «Προσωπικά Δεδομένα –Ερμηνεία Ν. 2472/1997 σελ. 21 παρ. 41, σελ. 23 παρ. 45), υποστηρίζεται η άποψη ότι τα έγγραφα αυτά δεν επιτρέπεται να χορηγηθούν στον αιτούντα χωρίς τη συγκατάθεση των συνταξιούχων στα πλαίσια των ερευνημένων σε δεύτερο στάδιο, απαγορευτικών διατάξεων του ν. 2472/1997.

Επιπλέον, στην κρινόμενη περίπτωση θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν είναι επιτρεπτή η χορήγηση των κρίσιμων εγγράφων στον αιτούντα υπάλληλο, καθόσον δεν συντρέχει ούτε η εξαίρεση που θεσπίζει η αφορώσα αποκλειστικώς τα απλά δεδομένα διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε΄ του ν. 2472/1997, ούτε και εκείνη που θεσπίζει η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 περ. γ΄ του ίδιου νόμου.

Τούτο δε, διότι η επεξεργασία των ως άνω δεδομένων κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας δεν είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος (που είναι η επίσπευση και ολοκλήρωση της ποινικής και πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του αιτούντος για τις ανωτέρω πράξεις του), η οποία ασφαλώς είναι δυνατόν να προχωρήσει και χωρίς τη χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων, επιπλέον δε η χορήγηση αυτών ενέχει τον κίνδυνο παρενόχλησης των ασφαλισμένων, διότι είναι δυσανάλογο μέτρο σε βάρος αυτών και θίγει τις θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

Εξάλλου η «περαιτέρω χρήση» των ανωτέρω στοιχείων (ήτοι για σκοπούς άλλους από τον αρχικό σκοπό για τον οποίο τα έγγραφα αυτά εκδόθηκαν) παραβιάζει και τις ερευνώμενες σε τρίτο και τελευταίο στάδιο διατάξεις των άρθρων 1-13 του ν. 3448/2006. Συγκεκριμένα, η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3448/2006 επιβάλλει την υποχρεωτική απάλειψη των προσωπικών δεδομένων πριν

από την χορήγηση των εγγράφων για την περαιτέρω χρήση κατά τρόπο ώστε η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων να μην μπορεί πλέον να εξακριβωθεί .

Συνεπώς έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν επιτρέπεται να χορηγηθούν για περαιτέρω χρήση, εκτός εάν υπάρχει η ειδική προηγούμενη συγκατάθεση του υποκειμένου φυσικού προσώπου (άρθρο 5 αρ. 1 του ν. 2472/1997) . Στις περιπτώσεις δε που η περαιτέρω χρήση εγγράφων μπορεί να πραγματοποιηθεί και χωρίς τα περιλαμβανόμενα σε αυτά προσωπικά δεδομένα, θα πρέπει αυτά να έχουν απαλειφθεί από τα έγγραφα κατ'εφαρμογή του άρθρου 3 παρ. 2 του ν. 3448/2006.

Επομένως επί των δύο πρώτων ερωτημάτων αρμόζει αρνητική απάντηση σύμφωνα με τις αναλυτικά δοθείσες ανωτέρω απαντήσεις .

Β. Με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4 εδαφ. Β΄ του Ν. 1756/1988 προβλέπεται η δυνατότητα του Εισαγγελέα Πρωτοδικών να παραγγέλει , μεταξύ άλλων, και στις Υπηρεσίες του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ κλπ. να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφά τους, όταν το ζητήσουν νομικά ή φυσικά πρόσωπα που έχουν τέτοιο δικαίωμα ή έννομο ,συμφέρον εάν πρόκειται για έγγραφα από αυτά που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 261 Κ. Ποιν. Δ. πρόκειται δηλαδή για έγγραφα που αφορούν διπλωματικό ή στρατιωτικό μυστικό που ανάγεται στην ασφάλεια του Κράτους ή σε μυστικό που σχετίζεται με το λειτούργημα του υπόχρεου ή το επάγγελμα του και δηλωθεί αυτό εγγράφως. Στον περιορισμό αυτό δεν υπόκεινται μόνο τα μνημονευθέντα στο παραπάνω άρθρο 261 Κ. Ποιν. Δ. έγγραφα **αλλά και εκείνα που αναφέρονται σε άλλα νομοθετήματα που απαγορεύουν τη χορήγηση αυτών** (σχετ. η υπ' αριθμ. 6/2006 εγκύκλιος της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, καθώς και η 1/2005 γνωμοδότηση Εισ. ΑΠ και η 94/2001 γνωμοδότηση ΝΣΚ) Περαιτέρω, στην περίπτωση κατά την οποία ο αρμόδιος Εισαγγελέας παραγγέλει την παράδοση ή χορήγηση κάποιου (διοικητικού) εγγράφου, **πρέπει η σχετική παραγγελία του**, (που φέρει τον χαρακτήρα δικαστικής διάταξης, και είναι δεσμευτική για την υπηρεσία ,η οποία οφείλει να χορηγήσει τα αιτούμενα έγγραφα **έστω και εάν αυτά περιλαμβάνουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα** του Ν. 2472/1997), να είναι αιτιολογημένη και να μην αποτελεί απλώς **διαβιβαστικό της σχετικής αίτησης**, χωρίς τη ρητή έκφραση της γνώμης του συντάκτη της (ΑC ΗΟC Γνωμ. 1/2005 Εισ. ΑΠ) Αλλιώς, εάν δηλ. η Εισαγγελική παραγγελία δεν φέρει αυτά τα χαρακτηριστικά ,η Δημόσια Διοίκηση, δεν υποχρεώνεται να συμμορφωθεί ,ενώ σε περίπτωση τυχόν άρνησης των οργάνων της να ικανοποιήσουν το σχετικό

αίτημα αυτά δεν ελέγχονται για την τέλεση , ενδεχομένως , διαφόρων αξιόποινων πράξεων (όπως της απείθειας του άρθρου 196 του Ποιν. Κώδικα και της παράβασης καθήκοντος του άρθρου 252 του ίδιου Κώδικα) (σχετ. η υπ' αριθμ. 3575/2013 απόφαση Πολ. Πρωτ. Πειραιά) . Συνεπώς η ανατιολόγητη εισαγγελική παραγγελία για τη χορήγηση των ανωτέρω εγγράφων δεν είναι δεσμευτική για το ΙΚΑ.

Γ. Επί του τετάρτου ερωτήματος ισχύουν τα ακόλουθα:

Σε πρώτο στάδιο, εφαρμογή έχει η διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 και , εάν και εφόσον, η περίπτωση εμπίπτει στις περιπτώσεις κατά τις οποίες απαγορεύεται η χορήγηση του αντιγράφου του αιτούμενου έγγραφου, δεν έχει νόημα η εφαρμογή του Ν. 2472/1997 περί προσωπικών δεδομένων, αφού το πρόβλημα αντιμετωπίζεται με το άρθρο 5 του Ν. 2690/1999, όπου ρυθμίζονται αποκλειστικώς οι περιπτώσεις που επιτρέπεται η χορήγηση αντιγράφων εγγράφων ή γενικώς ή πρόσβαση σ' αυτά. Αν , αντιθέτως , δεν εμπίπτει στις απαγορεύσεις χορήγησης αντιγράφων, τότε έχουν πλέον πεδίο εφαρμογής οι διατάξεις του Ν. 2472/1997, μέσω των οποίων διερευνάται, σε δεύτερο, όμως, στάδιο, η δυνατότητα ή μη της χορήγησης αντιγράφου έγγραφου που αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 63/2008 και 209/2005).

Τέλος, εάν και εφόσον, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 δεν αποκλείεται η πρόσβαση στο αιτηθέν έγγραφο (βλ. τελευταίο εδάφ. του άρθρου 1 και περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 3448/2006), ερευνώνται σε τρίτο και τελευταίο στάδιο (βλ. Γνωμ. ΝΣΚ 131/2008), οι όροι και προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος «περαιτέρω χρήσης» των εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή των φορέων του δημοσίου τομέα, το οποίο (δικαίωμα) τελεί, βεβαίως , υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του ανωτέρω περί προστασίας προσωπικών δεδομένων Ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 2 Ν. 3448/2006).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος , στα υποβληθέντα ερωτήματα προσήκουν οι ακόλουθες απαντήσεις:

α) Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν νομιμοποιείται να χορηγήσει τα αναφερόμενα στην από 27-5-2013 αίτηση του Γ. Ι. του Σ. από συνταξιοδοτικούς φακέλους που αφορούν ασφαλισμένους και περιλαμβάνουν προσωπικά τους δεδομένα:

β) Ο αιτών δεν έχει έννομο συμφέρον δεδομένης και της αοριστίας της αιτήσεώς του και του κινδύνου παρενόχλησης των ασφαλισμένων.

γ) Εάν τα αιτούμενα στοιχεία ζητηθούν με εισαγγελική παραγγελία το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υποχρεούται να συμμορφωθεί μόνο αν αυτή φέρει τα ανωτέρω εκτιθέμενα χαρακτηριστικά.

δ) Στη συγκεκριμένη περίπτωση ισχύουν σε πρώτο στάδιο οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) περί χορηγήσεως αντιγράφων δημοσίων εγγράφων και εφόσον τα έγγραφα περιέχουν και απλά προσωπικά δεδομένα ερευνώνται οι προϋποθέσεις και των ν. 2472/1997 και ν. 3448/2006.

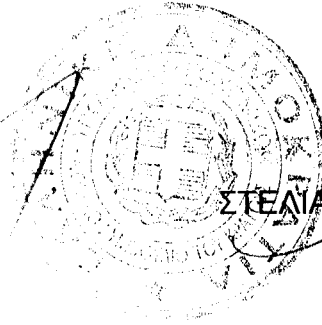
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 30 Δεκεμβρίου 2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΝΣΚ

ΣΤΕΛΙΑΝΗ ΚΟΥΣΤΟΥΜΠΑΡΔΗ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ